

Repolainen 93

Jäsentiedote 4/2020

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 93, 4/2020, joulukuu

Numeron 94 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 30.1.2021 mennessä

Päätoimittaja

Lea Tserni-Puittinen

leatserni@gmail.com

puh. 050 520 4121

Kylänlahdentie 24, 81810 Jamali

Toimituskunta

Repola-seuran hallitus

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla.

Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset

Jäsensihteeriksi Päivi Kiiskinen, Kiehisukuja 3, 80140 Joensuu,

gsm 050 511 6580, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 25 e, ainaisjäsenmaksu 200 e, kannatusjäsenmaksu 100 e, perheenjäsenmaksu puolisosta ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 e.

Vuosijäsenmaksu maksetaan toukokuussa Repolaisessa oleva viitenumero mainiten.

Seuran pankkitili: Op Polvijärvi, FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: Onko tonttuja näkynyt? Tontut ja haltijat ovat vanhimpia suomalaisia henkiolentoja, jotka ovat olleet monessa mukana kyläyhteisöissä myös Karjalassa (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Puheenjohtajan terveiset

Vuosi 2020 on päätymässä hyvin erikoisissa tunnelmissa. Maailmanlaajuinen tautiepidemia jatkuu ja kaikki merkit viittaavat siihen, että poikkeustilanne kestää pitkälle ensi vuoden puolelle. Harmillista, mutta kyllä me selviämme!

Sata vuotta sitten allekirjoitettu Tarton rauhansopimus vaikutti merkittäväällä tavalla vanhempiemme ja isovanhempiemme elämään. Sen seurauksena vahvistui muutto-liike Suomeen. Repolasta tuli Kuhmo-Liekksa välillä rajan yli eri muodoiin perheitä ja yksittäisiä henkilöitä, osa oli tullut jo aikaisemmin aavisteltuaan tulevia aikoja. Elämä vasta itsenäistyneessä Suomessakaan ei ollut helppoa, mutta Karjalan kanssa on aina ollut sopeutuvia.

Historiasta kiinnostuneena en voi kuitenkaan olla ihmettelemättä nykymedian vähäistä kiinnostusta Tarton rauhansopimuksen käsittelyyn julkisuudessa. Televisio esittää kyllä dokumentteja Amerikan tai Englannin historiasta, puhumattaakaan muista ”kuninkaallisista” maisista. Pakolaisuus on nykyisin toisenlaista, enemmän kansainvälistä kuin sata vuotta sitten. Vanha totuus on, että on tunnettava menneisyyttä että ymmärtäisimme nykyisyyttä. Tämä pitää paikkansa edelleen.

Muutos olosuhteissa ja ympäristössä on jatkuvaa, näin myös juurillamme Repolassa. Uusia elinkeinoja

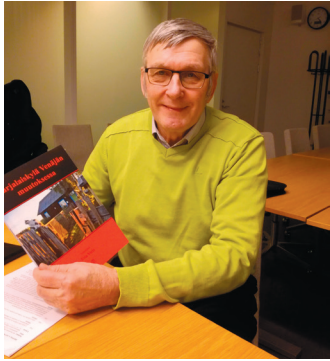
syntyy ja vanhat uudistuvat. Sielläkin metsätalous on nykyaikaistunut ja vanhamuotoisen hävitessä myös kylät katoavat ja hiljenevät. Luonto ja siihen liittyvä matkailu ottaa ensiaskeleitaan ja paikalliset asukkaat kantavat huolta puhtaan luonnon säilyttämisestä. Pelkoa on myös siitä, että hallinto ja päätöksenteko siirtyy kauemmaksi ja paikallinen vaikutusvalta vähenee. Meillähän onkin siihen jo totuttu. Muodollisesti alueilla keskustellaan, mutta päätökset lienee jo tehty muualla.

Repola-seuran toiminta on ollut kuluneen vuoden aikana hiljaista puurtamista. Vuosikokous pidettiin vasta syyskuulla, jäsenlehteä on julkaistu sisällöllisesti mielenkiintoisena. Henkilökohtaisia yhteyksiä Repolan suuntaan hoidetaan puhelimitse ja sähköpostein, myös Internet ja VK-kontakte toimii. Repolassa ollaan myös harmistuneita rajojen sulkeutumisesta niin, ettei suomalaisia ystäviä ole päässyt tapaamaan. Seuramme järjestämät matkat ovat kuitenkin hyvin mieluisasti muistoissa ja niitä odotellaan vielä jatkossakin tapahtuviksi.

Vuoden päättyessä haluan kiittää jäseniämme ja heidän perheitään kuluneesta vuodesta ja toivottaa kaikille Onnellisempaa Uutta Vuotta 2021!

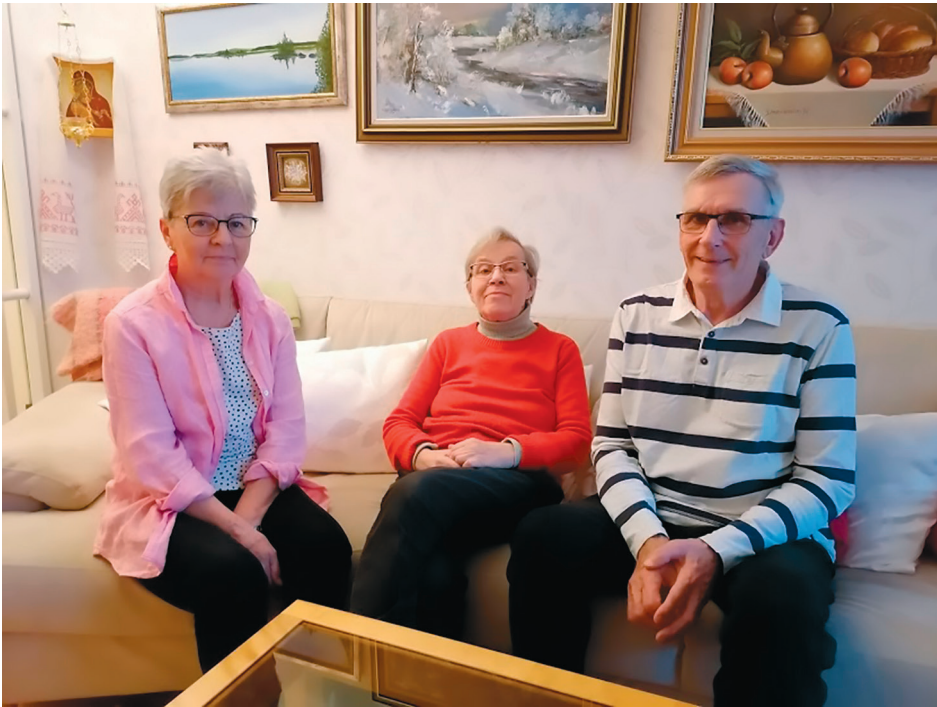
Ville Pänttönen, puheenjohtaja

Seuran hallituksen kuulumisia

Repola-seuran hallitus kokoontui vuosikokouksen jälkeiseen ensimmäiseen kokoukseensa marraskuun alussa seuran puheenjohtajan Ville Pönttösen kotiin. Paikalla olivat näissä poikkeuksellisissa oloissa vain Ville Pönttönen, Valentina Afanassieva ja Lea Tserni-Puittinen. Hallitus keskusteli alkaneesta lyhyestä toimintakaudesta, Repolainen-lehden sisällöistä ja hallituksen työnjaosta. Vuoden 2021 vuosikokous pyritään pitämään sääntöjen mukaisesti muu-

taman kuukauden päästä maaliskuun lopussa. Tämä lyhyt toimintakausi toimitaan entisellä työnjaolla. Lea Tserni-Puittinen toimii sihteerinä ja jäsenlehden toimittajana.

Kuvassa Arja Pönttönen, Valentina Afanassieva ja Ville Pönttönen (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Tarton rauhan solmimisesta sata vuotta

Tänä vuonna on tärkeää muistella niitä sadan vuoden takaisia Suomen itsenäistymisen alkuvuosiin liittyviä tapahtumia, joita tunnetaan yllättävän vähän, vaikka ne olivat ajankohdan huomioon ottaen merkittäviä myös myöhemmiltä vaikutuksiltaan. Suomeen liittyi Venäjältä alueita Karjalasta ja pakolaisia tuli kymmeniä tuhansia sekä Karjalasta että muualta Venäjältä. Sekasortoisessa Suomessa nämä tapahtumat jäivät sisällissodan jälkiselvittelyn jalkoihin.

Venäjän vuoden 1917 vallankumouksen jälkeen tieto uusista järjestelyistä levisi myös Luoteis-Venäjälle eli Aunuksen ja Vienen Karjalaan herättäen levottomuutta väestön keskuudessa. Karjalasta oli vuosisataiset luonnolliset yhteydet Suomeen kaupankäynnin myötä. Repolasta oli luontaiset vesireitit Pielisjärvelle ja Lieksaan ja niitä hyödynnettiin molempiin suuntiin. Valtaisat metsävarat kiinnostivat suomalaisia puutavarayhtiöitä, puun kuljetus oli uutta edullista järjestää Itä-Suomen sahoilla jalostettavaksi. Myös Repolan pitäjän lähialueet pystyivät hyödyntämään näitä ikivanhoja yhteyksiä. Vapaa liikkuminen hallinnollisesti eri alueelle ei ollut enää mahdollista, vaikkakin valvonta ei ollut aukontonta, olihan Suomi kuitenkin ollut Venäjän alamainen yli sadan vuoden ajan.

Kun Suomessa asuvat, Itä-Karjalasta lähtöisin olevat henkilöt ja heidän suomalaiset hengenheimolaisensa olivat perustaneet vuonna 1917 Vienen Karjalaisten Liiton toiminnan jatkajaksi Karjalan Siivestysseuran tavoitteenaan suomensukuisten kansojen yhdistäminen, alkoi liikehdintä voimistua. Keväällä 1918 kirjelmät ja lähetystöt liikkuiivat molempiin suuntiin, mutta uusi Suomen hallitus suhtautui esitettyihin hankkeisiin epäroiden. Aktivistit Suomessa olivat laatineet pitemmälle meneviä suunnitelmia myös sotilaallisista operaatioista, mutta maan epäselvässä sisäisessä tilanteessa suunnitelmia ei voitu laajasti toteuttaa. Vienen alueelle meni kuitenkin maaliskuussa 1918 noin 1200 vapaaehtoisista ja osittain myös sotilaista koostunut joukko, joka kohosi heti rajan ylitettyään Suomesta

Karjalainen

Karjalaisväestön äänenkannattaja

Maanantai, joulukuun 2 päivänä 1920

Tarton rauhansopimus vahvistettu.

Eduskunta hyväksynyt rauhansopimuksen kolmannessa käsittelyssä 163 äänellä 27 vastaan.

Jätunto tiistaina klo 11 ap.

Buuhetta johti puhemies R. A. I. I. Kun rajaseutualalla oli huonokäyttö, esitettiin kolmanteen käsitteeseen

Rauhantyhmyshyö.

Hei! alusta pyydettiin paritsemmentä puheenmuotoa. Ed. R. O. S. (ruo) sano, ettei hän

isäni eroavan laantansa, nimittäin Itä-Karjalan tyhmyshyö. Sen ratkaiseminen sekä Suomen että rajantalaisten heimowesijien etuja paremmin vastaavalla tavalla olisi puhtajan mielestä ollut mahdollista, jos Suomen tasavallan kaikki puolueet olisivat esiintyneet yhtenäisemmin ja jyrkemmin. Ja vielä nytkin olisi kieltäytyvä luovuttamasta

rauhansopimus nähtävä syntyneen amnestian aikaansaamisella. Ed. P. Wirtanen lausui liittymän, waikkakin epäillen, rauhansopimuksen heikentävistä johtajien sij. kääntämisistä woorolista, mutta nähdäin siis, että lausomme yhteneväne ne woorat woltittamaan. Ei ota rauhansopimusta heimolans-

wadinaan Rauhansopimusta... Ed. P. Wirtanen lausui liittymän, waikkakin epäillen, rauhansopimuksen heikentävistä johtajien sij. kääntämisistä woorolista, mutta nähdäin siis, että lausomme yhteneväne ne woorat woltittamaan. Ei ota rauhansopimusta heimolans-

Eduskunta ratifioi Tarton rauhansopimuksen 1.12.1920 (Karjalan ääni -sanomalehti 2.12.1920)

paenneiden punaisten vastarinnan ja joukko palasi takaisin Suomeen, vain pieni osasto pääsi aina Vienan Kemiin saakka.

Kun olot Venäjällä olivat muuttuneet eikä bolshevikkien vallan-

käyttö tyydyttänyt etenkin Repolassa eläviä, alkoi paikkakunnalla olla halukkuutta "isännän" vaihtamiseen. Laatokka-lehden mukaan erityisesti Repolaan kohdistui Venäjän uusien vallanpitäjien toi-

minta sekä verotuksen että elintarvikehuollon osalta. Alueelle ei saatu riittävästi elintarvikkeita. Muutaman vuoden aikana oli myös huono sato koetellut väestöä. Näistä koetelemuksista seurasi lähes nälänhätä, joka ajoi asukkaita siirtymään Suomeen, jossa monilla perheillä oli vanhastaan sukulaisia. Varsinkin Kuhmoniemiellä, Pielisjärvellä ja Joensuussa asui jo 1800-luvun lopulla sinne muuttaneita perheenjäseniä, hyvin monet liike-elämän palveluksessa. Tästä voidaan katsoa alkaneeksi karjalaisväestön pakolaisaalto, jossa Vienan ja Aunuksen Karjalan alueilta tuli luokittelusta tai tietolähteestä riippuen 8000-14 000 pakolaista Suomeen, koko Venäjältä tulleiden määrän lienee noin 40 000 henkeä. Karjalasta tulleista pääosa tuli vuosina 1918-22, mutta myöhemminkin tulleita oli.

Repolassa 2-3.8.1918 pidetyn kansalaiskokouksen tarkoituksena oli päättää Repolan liittymisestä Suomeen. Kokoukseen osallistui kaikkiaan 95 henkilöä Repolan eri kylistä, aivan kaikista kylistä ei edustusta ollut, mutta siitä huolimatta päätöstä pidettiin laillisena. Myös Lentierassa pidettiin 4.8.1918 vastaava kokous ja yhteinen lähetystö lähetettiin viemään pyyntö Suomeen liittämistä Suomen hallitukselle. Elokuun 10. päivänä 1918 liittymisehdot saivat valtionhoitaja Svinhufvudilta ja hallitukselta myönteisen vastaanoton

ja niinpä repolalaisten edustajat, maanviljelijät Pekka Kyöttinen ja Paavo Höttönen, saattoivat palata tyytyväisinä Repolaan.

Yleisessä kokouksessa 31.8.1918 hyväksyttiin edellisen kokouksen ehdollinen päätös Suomeen liittymisestä ja päätettiin pyytää Suomen hallitusta järjestämään Repolan suojaamiseen tarvittavat sota-voimat. Aikaisemmin heimoateesta liikkeelle lähtenyt toiminta oli edennyt, mutta varsinaisessa liittymispäätöksessä suurempana tekijänä oli luvattu elintarvikeapu ja taloudelliset realiteetit, mm. kaupankäynti puutavaralla sekä metsä- ja kalastustuotteilla.

Suomen hallitus virallisti Itä-Karjalaa koskevan politiikkansa 1.9.1918 perustamalla yhteyteensä erityisen Itä-Karjalan toimituskunnan hoitamaan suojeluksessaan nyt olevien itäkarjalaisten alueiden siviilihallintoa. Toimituskunta jakaantui viiteen eri osastoon eli hallinto- ja oikeusasian-, poliittinen-, kouluasain-, elinkeinoasian- ja yleisten valitusasiain osastoihin. Virkamiehiksi lähetettiin Suomesta tehtäviin sopivat henkilöt, apunaan heillä saattoi olla myös paikallisia, yhteisten asioiden hoitoon jo perehtyneitä tai nopeasti oppivia henkilöitä. Aikaisemmin tehtäviä hoitaneet venäläiset karkotettiin. Suomalaisittain alettiin käynnistää myös kunnallishallintoa ja niihin tarvittavia lautakuntia. Näin jatket-

Karjalan pakolaisille

Suomessa oleva S.N.T.L. Täysivaltaisen Edustajiston ilmoitus.

1. Yleisvenäläisen Keskustoimeenpanevan Komitean päätöksen mukaisesti, 30 p:ltä huhtikuuta 1923 annettu amnestia, on ulotettu myös niihin Karjalan pakolaisiin, jotka jättivät V.S.F.N.T. alueen, niin valkosuomalaisten Aunukseen tekemän hyökkäyksen, kuin myös Millerin Karjalan pohjoisosan interventionin selvittelyn aikana.

2. Halukkaille käyttää hyväkseen tätä amnestiaa on ilmoitusten sisään-jättöajaksi määrätty toukokuun 1 päivä 1924.

3. Kaikki amnestian perusteella palaavat Karjalan pakolaiset ovat oikeutetut ilman tullia tuomaan Autonominen Karjalan Sosialistisen Neuvosto-Tasavallan alueelle jokaista, niin samanaikaisesti hänen kanssaan Suomesta palaavaa kuin myös AKSNT. samassa perheessä asuvaa perheen jäsentä kohden seuraavat määrät, seuraavia tavaroita:

1) 10 kg. kahvia	7) 80 laat. tulitikkuja
2) 2 ¹ / ₈ " teetä	8) 6 kg. saippuaa
3) 30 " sokeria	9) 24 rull. konerihmaa
4) 6 " tupakkaa, eril.	10) 35 mtr. pumpulikankaita
5) 6 " nahkaa	11) 15 " pukukangasta
6) 2 par. kenkiä, uusia	12) 6 par. sukkia

Muita edellä luettelemattomia esineitä lasketaan ilman määrittelyä ja myöskin ilman tullimaksuja.

Osoite: S.N.T.L. Täysivaltainen Edustajisto Suomessa, Helsinki Bulevardinkatu 21. SI.2837

Amnestiaa jatkettiin useita kertoja. Huhtikuussa 1924 sitä laajennettiin ja porkkanaksi lisättiin luettelo tullittomista, Karjalan mittapuun mukaan ylellisyystavaroista.

Amnestialla houkuteltiin pakolaisia palaamaan Neuvosto-Venäjälle

tiin aina vuoden 1920 lokakuuhun saakka, jolloin Tarton rauhansopimuksessa, joka allekirjoitettiin koko kesän ja syksyn neuvottelujen jälkeen 14.10.1920, Repola ja muut Suomeen liittyneet alueet luovutettiin Venäjälle. Vastineeksi Suomi sai mm. Petsamon ja siten kiinteän maayhteyden Jäämerelle. Suomalaiset sotilasjoukot piti alkuaan

poistaa Repolasta ja Porajärveltä marraskuun 1920 loppuun mennessä ja alueiden hallinto luovuttaa venäläisille. Tämä ei kuitenkaan tyydyttänyt paikallisia asukkaita ja alkoi joukkosiirtymiset Suomeen.

Vuoden 1920 aikana käydyissä neuvotteluissa oli pitkään esillä myös vaihtoehto, että Repola ja Porajärvi olisi säilynyt Suomen

alamaisuudessa ja Suomi olisi luovuttanut Venäjälle alueita Karjalan kannakselta Suomenlahden rannalta. Venäjä ei kuitenkaan nähin aluevaihtoihin suostunut ja Suomen neuvottelijat valtiovallan neuvosta luopuivat tästä vaihtoehdosta.

Karjalan pakolaiset Suomessa

Repolasta ja naapurikunnasta Porajärveltä siirtyi pakolaisina Suomeen noin 800 henkilöä, suurin osa aluksi Kuhmoniemielle, mutta myös Pielisjärvelle, josta hajaantuivat siten eri puolille maata. Pakolai-

sina tuli paljon nuoria miehiä, jotka olivat olleet tiiviissä yhteistyössä mm. suojeluskuntien kanssa. Myös kokonaisia perheitä saapui, koska olosuhteet Suomessa olivat osittain tutut ja turvalliset. Kun joistakin kylistä oli lähtenyt lähes kaikki työkäiset ja -kykyiset henkilöt, kärsi Karjala tuolloin menetyksiä jo ennestään heikossa maataloudessa. Elintarvikepula paheni entisestään. Venäjä halusi väestön palaavan takaisin ja laati armahduslain eli Amnestian, jonka mukaan palaavat asukkaat saavat palata aikaisemmilte asuinsijoilleen eikä heitä ran-

Repolan miehiä Lieksassa vuonna 1923. Kuvassa vas. Yrjö Moisseeinen, Yrjö Ivanov, Paavo Tunttunen, tuntematon, Pekka Korolinen, Heikki Riikkinen, Ville Kiriläinen, Juho Tserni?, Pekka Borissainen

gaista pakolaisuudesta. Arvioiden mukaan yli puolet pakolaisista palasikin takaisin perheittensä ja sukunsa pariin. Repolasta lähteneistä jäi kuitenkin Suomeen noin 250 henkilöä.

Koko Venäjältä tulleiden pakolaisten ja emigranttien asuttaminen ja kotiuttaminen oli suuri tehtävä. Osa pakolaisista sijoitettiin leireille ja koulutuskeskuksiin, mm. Kymenlaaksoon. Kun Suomessakin tarvittiin työvoimaa puunjalostuksessa sahoilla tai paperi- ja kartonkitehtailla, työllistyivät varsinkin miespuoliset hyvin. Karjalaiset tunnettiin ahkerina ja rehellisinä, joten myös erilaiset palvelualat saivat hyvää työvoimaa. Puunjalostuksessa Veitsiluodon sahat ja laitokset Kemissä, Kajaanissa ja Lieksassa työllistivät hyvin.

Kun Karjalan pakolaiset olivat Venäjän kansalaisia, piti Suomeen tulleiden hakea Suomen kansalaisuutta. Työssä olevat, perheelliset ja ”kunnollisiksi” arvioidut saivat kansalaisuuden suhteellisen helposti, osa jo 1920-luvulla. Tähän vaikutti myös se, että kieliongelmia ei juuri ollut. Monissa historiikeissa on kuitenkin mainintoja kunnallisvaltuustojen ja -hallitusten hyvinkin kielteisistä suhtautumisista pakolaisiin. Arveltiin heidän vievän työpaikat tai joutuvan muiden kuntalaisten elätettäväksi, myös rikollisuutta pelättiin. Näitä mainintoja on ainakin Pielisjärven pöytäkirjoissa.

Kansalaisuushakemuksen liitteeksi piti olla myös lääkärintodistukset, verotustodistukset kahdelta vuodelta sekä kunnan ja paikallisen poliisin puoltolausunnot. Tiedossa on henkilöitä, jotka saivat Suomen kansalaisuuden vasta 1960-luvulla.

Monet Itä-Karjalasta tulleet henkilöt joutuivat sotavuosina 1939–44 erilaisiin tehtäviin entisille kotiseuduilleen. He olivat tottuneita liikkumaan vesistöisessä maastossa ja heillä oli myös paikallistuntemusta. Kieli oli myös tuttua. Suomen armeijassa palveli myös pakolaisia, vaikka heillä ei vielä ollut Suomen kansalaisuutta. Näin he osoittivat tunnollisuutta ja kiitollisuutta uutta kotimaata kohtaan. Vailla kansalaisuutta olevat perheet pelkäsivät Valvontakomission aikana mahdollista palautusvaatimusta, näin ei kuitenkaan tapahtunut. Tästä pelosta myös johtuu usein se, ettei ”pakolaisperheet” uskaltaneet puhua taustoistaan edes lapsilleen ja näin jäi paljon mielenkiintoista historiaa pimentoon.

Ville Pänttönen

Repolan syksyisiä kuulumisia

Kyläläiset tyrmäsivät kalankasvatus-hankkeen

Repolassa pidettiin lokakuussa mielenkiintoinen kokous, jossa mujejärveläinen yrittäjä Konstantin Stepanenko esitteli suunnitelmansa kirjolohen (Venäjällä puhutaan forellista) kasvatuksesta Lieksajärvellä. Kyläkokouksen alussa Repolan hallintojohtaja Marina Sedletska korosti, että kokouksessa ei tehdä päätöksiä, vaan tarkoitus on kuunnella kyläläisten mielipiteitä asiasta.

Stepanenko kertoi, että hän on muuttanut Karjalaan kahdeksan vuotta sitten. Hänellä on toimintaa Mujejärven piirin kahdella järvellä, joissa yritys työllistää 17 henkeä vuosituotannon ollessa n. 300 tonnia.

Hänen mukaansa petroskoi-laiset tiedemiehet tutkivat kaikki ne järvet, joissa aiotaan kasvattaa kirjolohta. Hän olisi valmis lupamaan, että laitos toisi työpaikkoja ja investointeja kylään. Nämä hänen vetoamukset eivät kuitenkaan tehonneet kyläläisiin ja kokousväki tyrmäsi aiheet. Heidän mielestään yrittäjä on kiinnostunut rahasta, ei luonnosta.

Repolan koulun biologian opettaja Maija Vantenkova vetosi puheenvuorossaan hänkin tieteeseen. Tutkimusten mukaan kalankasvatuksessa käytettävien lisäravinteiden

alkuperä ja laatu saattavat olla vahingollista järvelle. Irina Tarejeva kertoi, että hän on ollut työssä vastaavassa laitoksessa Uhtuan Kuittijärvellä ja, siellä toiminta on vaikuttanut järven ekologiaan.

Julia Tvorogova, joka asuu nykyään Pietarissa, korosti sitä, että yrittäjän ehdottama verkkokasvatusmenetelmä on jo eilistä päivää. Nykyään on kalankasvatustaitokkaita, jotka käyttävät aurinkovoimaa, rakentavat vedenpuhdistamoja, järjestävät tuoreen kalan myynnin paikan päällä ja tuotantojätteiden käsittelyn. Se toisi kylään asiakkaita, kyläläiset voisivat luoda palveluverkostoja.

Mujejärven piirin johtaja Ljudmila Barinkova yritti vielä vedota siihen, että piirin budjettitulot ovat olemattomat, metsätyökeskuksia ei enää ole ja työllisyysnäköymät ovat hyvin heikot. Karjalan johto on kehottanut hyödyntämään metsiä ja etsimään mahdollisuuksia ja investointeja, mm. kemian- ja lääkealan kehittämiseksi. Toistaiseksi sijoittajia ei ole löytynyt. Stepanenkon yritys ei ole verrattavissa metsäteollisuuteen, mutta tuottaa kuitenkin verotuloja paikalliseen budjettiin. Kokousväki ei antanut periksi ja kokouksen päätteeksi yrittäjä Stepanenko sanoi, että hän luopuu aikeistaan laajentaa toimintaansa Repolaan.

Paikallishallintoa aiotaan uudistaa

Lokakuun loppupuolella Repolassa piti olla kokous, jossa olisi pohdittu hallintouudistusta koskien kylien yhdistämistä yhtenäiseksi Mujejärven kunnaksi. Kokous kuitenkin peruttiin koronariskin takia, mutta kokous pyritään pitämään myöhemmin.

Aloite hallintouudistuksesta tuli Mujejärven piirin johdolta. Kokouksia ehdittiin pitää jo osassa alueen kylistä. Lietmajärvellä, Rukajärvellä ja Volomassa enemmistö asukkaista vastusti liitosta. Liitoksen puolesta äänestettiin Sukkajärvellä ja Pieningässä. Aloitteen mukaan piirin kylät muodostaisivat yhdessä Mujejärven kunnan. Näin ollen kylissä ei olisi enää omaa hallintoa, vaan olisi kunnan eri yksiköiden edustajia hoitamassa asioita. Kylät eivät valitsisi enää omaa hallintojohtajaa eikä ns. kylävaltuustoja.

Hallintouudistus koskisi myös Repolan naapurikyliä Volomaa, Lentieraa ja Sukkajärveä (kuva stolica-onego.ru)

Kaivot kuntoon

Repolalaisten perustama Leksozero (Lieksajärvi) -yhdistys osallistui Maaseutuasiatusten sähkö- ja vesihuollon kunnostamishankkeeseen. Tatjana Nesterova Repolasta kertoi, että hän kylähallinnon edustajana kävi itse viemässä hankekemuksen Petroskoihin. Repola sai rahoituksen ja kyläläiset ryhtyivät sen turvin kunnostustöihin.

- Kaivot olivat surkeassa kunnossa, työ ei ollut helppoa, mutta me selvisimme siitä, Tatjana iloitsee. Kaivojen suojaksi rakennettiin myös katokset.

Kesän mittaan Repolassa rengastettiin ja uusittiin kylän kaivoja (kuva Marina Sedletskaja, Repola)

Uutiset ovat peräisin Stolitsa na Onego (Pääkaupunki Äänisellä) -lehden verkkosivuilta ja puhelinkeskusteluista repolalaisten kanssa.

Koonnut Valentina Afanassieva.

Talkoilla Lieksajärven rannat puhtaaksi

Repolalaiset kokoontuivat syyskuussa isolla joukolla puhdistamaan Lieksajärven rantoja. Mukana oli Repolan lukiolaisia, opettajia, vanhempia, hallintotyöntekijöitä ja muitakin kyläläisiä. Järven rannat ovat kesäisin suosittuja kokoontumispaikkoja, mutta valitettavasti sinne jää piknikillä kävijöiltä monenlaista jätettä. Niinpä syksyyn mennessä rannoille on kertynyt paljon tyhjiä pulloja, muovipusseja, paperia ja muuta roskaa. Käynnissä olevan kansallisen Ekologia-hankkeen ”Ainutlaatuisten vesimuodostumien säilyttäminen” -teeman puitteissa kyläläiset keräsivät monta säkellistä jätettä ja roskapuita. Hyvää ja tärkeää työtä!

Huoli kauniin Lieksajärven luonnosta ja rantojen siisteydestä sai kylän väen ja erityisesti kylän nuoret talkoisiin syyskuussa. Kuvassa Repolan koulun / lukion opiskelijoita (kuva Vkontakte_Repoly)

Kylän elinmahdollisuuksia parannetaan

Repolan hallintojohtaja Marina Sedletskaja viestitti mukavia kuuluisuuksia. Repolassa kävijät tietävät, ettei Repolassa ja Mujejärven alueella ole voinut käyttää matkapuhelinta, mutta ensi kesänä on rakenteilla Repolaan asti matkapuhelinverkko ja kylän taloihin aletaan vetää valokuituverkkoa Internet-yhteyksiä varten.

Koronan osalta Repola on säästynyt pahimmalta

Kesäkuussa oli kylässä ollut kymmenkunta koronaan sairastunutta, mutta syksyllä ei tapauksia ole ollut.

Haukkasaaren tuulimyllyn rakentaminen edistyy

Traektoria-säätiön vetämä Haukkasaaren kylän historiallisten rakennusten jälleenrakentamiseen ja säilyttämiseen, arkkitehtuuritutkimukseen ja paikallisten perinteiden tallentamiseen tähtäävä hanke on jatkanut koronasta huolimatta monenlaista toimintaa.

Säätiö sai helmikuussa 2020 uuden apurahan Venäjän Presidentin apurahasäätiöltä ”Wäinölän teiden varrella : muinainen Haukkasaaren kylän käsityö ja tekniikka” -jatkoprojektiin. Projektiin osallistujien ja Repolan paikallisten asukkaiden turvallisuuden varmistamiseksi kesätoiminta Haukka-

saassa peruutettiin pandemian vuoksi kesältä ja tilalle käynnistettiin verkko-ohjelma, joka on tuottanut Youtube-kanavalle luentoja Karjalan etnografiasta, puurakennuksista, puisten muistomerkkien suojelusta, perinteisistä puurakentamisen tekniikoista jne. Huhti-kesäkuussa projekti haki ja sai

Haukkasaaren tuulimyllyä varten rakennettiin Kizhin saarella puisia rattaita (kuva Traektoria-säätiö)

mukaan 29 osallistujaa. Luennot alkoivat heinäkuussa. Ne jatkuivat syksyn ajan ja päättyivät vuoden vaihteessa. Luennoitsijoina ovat olleet mm. Aleksanteri ja Leena Jääskeläinen, Victor Yandovski, Boris Yarovoi. Ensi vuoden kesää varten tehdään jo suunnitelmia töiden jatkamisesta Haukkasaassa. Tavoitteena on Pottosen navetan kunnostus ja tuulimyllyn valmistuminen.

Syyskuussa hanke järjesti Ki zhi-museossa kaksiviikkoisen työ-

pajan yhteistyössä Venäjän puurakennuksen säilyttämiskeskuksen kanssa. Työpajassa rakennettiin asiantuntijoiden avustuksella tuulimyllyä varten puisia, mekaanisia rattaita ja osia. Mallia otettiin Kizhin saarella olevasta alkuperäisestä Haukkasaaren tuulimyllystä. Osat ovat nyt kuivumassa Kizhissa ja ne kuljetetaan alkukesästä Haukkasaareen. Hanke päättyy elokuussa 2021.

“Että pahat paraneisi”

Silmät jos on kipeät ja vuotavat vettä ja jos luultaan, että on metsästä tarttunut joku tartunnainen, niin otetaan talvella tapetun karhun silmä ja joulu yönä tahi uuten vuoten yönä tahi loppijais yönä kuin näkyisi tähtet taivahalla, niin silloin taivas alla sillä karhun silmällä painellaan kipeitä silmiä ja luvetaan:

*Vuoren silmät vuotamahan,
Vuoren kulmat kuohumahan,
Ei imento raukan!
Nämä silmät sirkeäksi,
Nämä kulmat kuultavaksi
Kuin nuo tähtet taivahalla,
Kuin tuo kuuhut päivän alla,
Kuni aurinkon teränen!*

Suomen Kansan Vanhat Runot

Simana Riikonge; kuullut kotitienoillaan; kertoi Suuressajärvessä.

Kerännyt Heikki Meriläinen vuonna 1889

Nasti Moisseisen arvoitukset

Repola-seuran hallituksen jäsen Jorma Turunen aloittelee sukunsa historian tutkimista ja etsii Repolan sukujuuriaan. Hänen äitinsä puolen suku on Repolan Suulaansaaresta.

Äitini Meeri os. Vänskä syntyi ja kasvoi Lieksassa. Mikko Vänskä oli mennyt naimisiin äitini äidin Aino os. Räsänen kanssa Meerin syntymän jälkeen. Perheeseen syntyi vielä Elli Vänskä ja Pertti Vänskä. Meerin biologinen isä oli kuitenkin Andrei Ivanin poika Gordejev, joka oli adoptoitu Suomeen Suulaansaaresta sadan vuoden takaisten Repolan ja Porajärven historiallisten tapahtumien yhteydessä 10-vuotiaana. Ottoisä Albin Tolvanen meni naimisiin Andrein äidin Nasti Moisseisen kanssa ja adoptoi pojan.

Jorma Turunen seuramme vuosikokouksessa vuonna 2018 (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Pariskunnalle ei syntynyt enää muita lapsia. Pojan etunimi muutettiin Onniksi. Onni Tolvanen työskenteli VR:n palveluksessa koko työikänsä ja oli naimisissa kolme kertaa. Onnin äiti Nasti Moisseinen on haudattu Lieksan ortodoksiselle hautausmaalle, kuten myös poikansa Onni. Sain itse vasta 4 vuotta sitten tietää juureni olevan Repolasta. Äitini ei koskaan saanut virallisesti tavata oikeaa isäänsä, vaikka he asuivat samalla paikkakunnalla. Hän kertoo, että hänelle on kerran järjestetty tapaaminen isänsä kanssa, mutta tapaamisen syy ei selvinnyt hänelle. Hän arveli vasta jälkikäteen aikuisena tavanneensa isänsä. Äitini ei nuoruudessaan ollut koskaan tekemisissä myöskään isän muiden lasten eli sisaruspuoliensa kanssa. Hän silti olettaa, että hänen isänsä on maksanut hänen keskiopintonsa Lieksassa. Äitini ehti kuitenkin olla kirjeenvaihdossa velipuolensa Arvo Tolvasen kanssa, joka myös minulla oli kunnia tavata ennen tämän kuolemaa.

Arvoitus 1

Repolan Moisseiset ovat kotoisin Repolan Pläkkäjän kylästä. Onko

myös Nasti syntynyt tai saanut alkunsa jossakin Pläkkäjän kylän harvoista taloista? Kuka oli Nastin äiti?

Nastin isän nimi on virkatodistuksen mukaan Feodor Moisseinen. Erään Feodor Moisseisen perhe päättyi muiden pakolaisten joukossa Suomen ensimmäiseen pakolaisten vastanottoleiriin Kotkan Kymminlinna, jossa monet asuivat 30-luvulle saakka. Tämän Feodorin vaimo Katri Moisseinen lauloi itkuvirsiä ja niitä on tallennettu kansallisarkistoon. Osa perheen lapsista päättyi Lieksaan aloittelemaan uutta elämää Suomen puolella maantieteellisesti lähellä Repolaa. Yksi lapsista oli syntynyt kuuden kuukauden sisällä samana vuonna kuin Nasti.

Kuvassa Jorma Turunen äitinsä Meerin kanssa (kuva Jorma Turunen)

Arvoitus 2

Asuiko Repolan pitäjässä ja ehkä samassa Pläkkäjän kylässä kaksi suunnilleen saman ikäistä Feodor Moisseista vai onko kyseessä yksi ja sama Feodor?

Jorma Turunen

Kirjoittaja on tehnyt pitkän kansainvälisen uran yritys- ja järjestöjohtajana. Hän työskentelee kasvuyritysten neuvonantajana ja tekee väitöskirjaa Tampereen yliopiston tuotantotalouden laitoksella kasvuyritysten yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta. Turunen on koulutukseltaan diplomi-insinööri ja eMBA ja hänellä on tekniikan kunniaohtorin arvo Tampereen Teknillisestä yliopistosta. Jorma Turunen on Repola-seuran hallituksen jäsen. Mikäli Repolaisen lukijoilla on palautetta kirjoitettuun juttuun tai vastauksia esitettyihin arvoituksiin, ne otetaan ilolla vastaan osoitteeseen jorma.t.turunen@gmail.com tai p. 0500445444.

Vuosikokous pidettiin Joensuussa

Vuosikokous 2020 jouduttiin kevään koronatilanteen ja kokoontumiskieltojen takia perumaan maaliskuulta ja siirtämään parempaan ajan kohtaan. Kokous pidettiin Joensuun ortodoksisella seurakuntatalolla lauantaina 12.9. Paikalle saapui päätösvaltainen määrä jäseniämme

Kokous todettiin yksimielisesti täyttävän sääntömääräykset. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi Ville Pönttönen. Kokouksessa oli läsnä yhdeksän jäsentä. Kokousväki keskusteli tästä poikkeuksellisesta vuodesta ja Covid-19-pandemian takia syksyyn siirtyneestä vuosikokouksesta. Vuosikokoukseen pidetään yleensä keväällä maaliskuussa. Koska uusi alkava hallituskausi jää lyhyeksi, tuli keskustelussa esitys, että entisen hallituksen ja puheenjohtajan toivottiin jatkavan. Seuran puheenjohtajaksi valittiin täten jatkamaan Ville Pönttönen ja hallituksessa toimivat seuraavaan vuosikokoukseen saakka entiset jäsenet: Asko Saarelainen, Valentina Afanassieva, Antti Pönttonen, Lea Tajakka, Jorma Turunen ja Lea Tserni-Puittinen. Kokous hyväksyi vuosikertomuksen, tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Tilinpäätöksestä ilmeni että jäsenmaksuja saatiin 3 075 euroa ja jäsenlehden valmistamiseen ja postittamiseen kului 2 861 euroa. Jäsenmaksut pysyvät ennallaan.

Kokous vahvisti myös toimintasuunnitelman, jonka mukaan jäseniä pyritään hankkimaan lisää ja kannustetaan kiinnostuneita ainaisjäsenyyteen. Jäsenlehteä luvataan tehdä 3-4 numeroa vuodessa. Lehti postitetaan myös yhteistyökumppaneille rajantakaiseen Karjalaan ja pidetään muutenkin yhteyttä sähköpostilla ja puhelimella Repolan väkeen.

Seuran talouden hoito on ollut suunnitelmallista ja vastuullista. Tulot muodostuvat jäsenmaksuista. Pieni osa tuloista saadaan seuran kustantamien kirjojen myynnistä. Tulevan vuoden talousarvio hyväksyttiin yksimielisesti ja toiminnan tarkastajaksi valittiin jatkamaan Pertti Rannikko ja varatoiminnan tarkastajaksi Timo J. Hokkanen.

Lämmin kiitos kaikille kokoukseen osallistujille. Ensi vuonna tavataan!

Hallitus 12.9.2020 – 28.2.2021

Ville Pönttönen, *puheenjohtaja, taloudenhoitaja*,
gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*,
gsm 050 5204121
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
leatserni@gmail.com

Valentina Afanassieva, gsm 040 716 5151
valentina.afanassieva@elisanet.fi

Asko Saarelainen, gsm 040 104 4111
Korholantie 1, 81720 Lieksa
asko.saarelainen@lieksa.fi

Antti Pönttonen
pönttonen@gmail.com

Lea Tajakka
lealiinu@gmail.com

Jorma Turunen, gsm 050 044 5444
Lohenevä 1 b, 02170 Espoo
jorma.t.turunen@gmail.com

Hallituksen ulkopuolinen jäsensihteeri
Päivi Kiiskinen, gsm 050 511 6580
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

*Rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta
Repola-seuran jäsenille ja Repolaisen
lukijoille!*

*Hyvää rostuota ta onnie uuvvella
vuuuvella 2021!*

*С Рождеством и Новым
годом!*